

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izda se razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Večja mesečna prejemna
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasni po ceniku / Oglase
oprejeva tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številski račun št. 11.400

Konec povojne mednarodne politike

VRAČAMO SE V LETI 1913. in 1914.

Belgijski ministrski predsednik de Brouqueville je dejal te dni na nekem zborovanju svoje stranke, da so vsa mednarodna prizadevanja privedla Evropo zopet tja, kjer je bila l. 1913. Mor-da teh besed ne smemo vzeti doslovno, gotovo pa kažejo nešteta znamenja, da stojimo neposredno pred dokončnim položajem vsega tistega, kar se je imenovalo povojna mednarodna politika, zlasti pa politika evropskega sodelovanja. Letošnje leto bo v tem nepričakovanem razvoju, ki bo najbolj razočaral tiste, ki so verjeli v moč Društva narodov na sedanji osnovi, najpomembnejše, in sicer zaradi Mussolinijevega pakta štirih, peloma gospodarske, in sedaj še ženevske razorožitvene konference ter izstopa Japonske in Nemčije iz Društva narodov. To vse so dogodki, ki jasno in glasno oznanjajo, da se vračamo v predvojno dobo zaveznikov in sovražnikov, vseodločujočih velesil in njihovih trabantov!

Po vsem tem, kar se je po svetovni vojni zgnetlo na raznih mirovniških konferencah, kaj drugega tudi pričakovati ni smo mogli. Ko je Wilson in sprožil idejo ustanovitve Društva narodov, je mislil pač na to, naj se z mirovnimi pogajanjimi razdeli svet tako, da bo imel vsak narod svojo državo, teritorialni obseg pa naj ji določijo samoodločba. Taki na svobodne države razdeljeni narodi naj bi tvorili potem mednarodno organizacijo Društvo narodov, ki naj bi bilo skupen parlament sveta, razsodilski in eksekutiva. Namesto tega smo pa dobili države z mejami, ki so jih narekovele imperialistične skomine, strateški, gospodarski, zgodovinski, politični in drugi, samo ne čisti nacionalni oziri. Iz takih držav sestavljeno društvo narodov že samo po sebi ni moglo biti tisti ideal, ki ga je Wilson zasanjal. Postalo je laž, slepilo! Mimo tega je bilo Društvo narodov zgrajeno na predpostavki absolutne demokracije in v notranjosti držav članic in v medsebojnih odnosih. Toda povojna leta so prinesla razkrajanje demokracije; prvi usodni udarec ji je zadala boljševiška revolucija v Rusiji, ki je ustvarila posredno fašizem. Tako je danes v Evropi manj držav, ki so ostale zveste čisti demokraciji, kakor pa onih, ki so sprejele te ali one oblike absolutizem in diktaturo. Pa še v absolutno demokratičnih državah prehaja demokracija že v defenzivo.

Če ni demokracije v notranji, je tudi ne more biti v zunanji in sploh mednarodni politiki! Če pa ni v mednarodni politiki demokracije, tudi ne more

biti več Društva narodov kot demokratične ustanove. Prvi je doumel to logično spoznanje Benito Mussolini, ki je že zdavnaj nastopil proti Društvu narodov; toda do odkrite akcije proti niemu se ni povzpela, ker je spoznal, da bi utegnila Italiji vsaj zaenkrat še škodovati. Zato se je poslužil zahrbtnje taktike, forsiranja pakta štirih velesil. Ta pakt je v svoji temeljni zamisli naperjen proti Društvu narodov in demokraciji v mednarodni politiki, to si moramo in smemo danes odkrito priznati. Vsako slepomišljenje s tem bi več škodovalo kakor koristilo. Nemčija je storila iz tega le logičen zaključek, ko je zapustila Ženevo. Po njenem izstopu je Društvo narodov »bolni mož ob Ženevskem jezeru«, kakor je bila nekoč Turčija ob Bosporu. Vsa velika vprašanja se rešujejo izven njega, med velesilami in državami male in srednje vrste, v kolikor jih velesile rabijo za okrepitev svojih stremeljenj. Če jih ne bi potrebovale v te svoje namene, se že sedaj sploh ne bi več brigale zanje. Vsaka rabi male države samo zato, da pritiska z njimi na ostale velesile in pa zato, da v vojni ne bi ostala osamljena. Vsa načela so stopila daleč v ozadje.

Tako vidimo, da smo se v tem oziru zares vrnili v leto 1913., vrnili smo se pa tudi po splošnem mednarodnem položaju. Danes bi bil potreben samo kak »sarajevski atentat«, pa bi se vrnili takoj celo v leto 1914. in nihče ne ve ne ure ne dneva, kdaj se tak »atentat« lahko zgodi. Polom razorožitvene konference še ni »uradno« priznan, če se pa to zgodi, potem ne bo nobena sila več zadržala mrzličnih priprav za novo evropsko in svetovno vojno. To sta potrdila nedvoumno prav ta teden angleški zunanji minister sir Simon in francoski zunanji minister Paul-Boncour. Njima pa menda pač smemo verjeti? — Upanja, da bi se razorožitvena konferenca še rešila, je pa vsak dan manj. Za njo, če doživimo in ko doživimo njeno dokončno smrt, bo ohromel za vedno tudi »bolni mož ob Ženevskem jezeru«, ki ga bo zadela kap če ne prej takrat, ko bodo kjerkoli zagrmeli prvi topovi. Če ni mogel preprečiti vojne v Mandžuriji in celo ne v neznatnem džungelskem Gran Chacu, kako naj jo prepreči v Evropi ali na Daljnem Vzhodu?

Doživljamo zadnja prizadevanja za ohranitev miru, zadnje velike napore, toda človeštvo, ki je spoznalo, da svetovna diplomacija še manjših problemov ne zmora, nima več dosti zaupanja vanjo. Bolimo se, da bo sila razvoja zloмила še njen zadnji napor.

Pred priznanjem Rusije po Ameriki

VPRAŠANJE PRIZNANJA BO REŠENO ŽE DANES ALI JUTRI. PREDMETI POGAJANJ V BELI HIŠI.

WASHINGTON, 10. novembra. Po zajutru, ki ga je Roosevelt priredil na čast Litvinovu v Beli hiši, sta oba državnik nadaljevala pogajanja o priznanju sovjetske Rusije. V političnih krogih prevladuje vtis, da bi moglo uradno priznanje sovjetske Rusije nastopiti že v prihodnjih 48 urah. Oba državnik sta nadalje razpravljala o raznih gospodarskih vprašanjih. Velike težave so še vedno zlasti glede ruskih nabav v Združenih državah in sicer glede načina financiranja. Za izvoz v Rusijo prihajajo v prvi vrsti v poštev gotovi fabrikati, zlasti stroji, nato pa bombaž. Dalje sta razpravljala o položaju na Daljnem Vzhodu in o vraščanju vojnih dolgov. Politični kro-

gi so splošno prepričani, da bo vprašanje vojnih in predvojnih dolgov poverjeno posebni komisiji, ki naj bi rešila ta problem. Dopisnik Reuterjevega urada doznava o teh pogajanjih, da je bil med Rooseveltom in Litvinovim že dosežen načelen sporazum. Oba državnik se obvezujeta, da bosta popolnoma opustila vsako propagando proti notranji državni ureditvi. Vprašanje vojnih dolgov kakor tudi dolgov vlade Kerenskega v znesku 325 milijonov dolarjev bo rešeno pozneje. Roosevelt in Litvinov sta razpravljala tudi o problemu nedovoljene konkurence in dumpinga. Mimo tega želi Litvinov skleniti z Združenimi državami nenapadalni pakt.

Duhovna in stvarna oborožitev Nemčije

VELIKA ZUNANJEPOLITIČNA DEBATA V FRANCOSEKEM PARLAMENTU. STALIŠČE LEVIČARJEV IN DESNIČARJEV JE NAPRAM NEMČIJI POPOLNOMA ENOTNO. KLAUZULE MIROVNE POGODBE.

PARIZ, 10. novembra. V zbornici se je včeraj pričela velika zunanjepolitična debata, v kateri so absolvirali svoja poročila včeraj komaj trije, dočim je na vrsti še 11 govornikov. Govornik radikalnih socialistov Guernot in zastopnik desničarjev Georges Mandel sta soglasno ugotovila, da so si levičarji in desničarji glede stališča Francije napram Nemčiji popolnoma edini. Nemčija je danes sredi najživahnejšega moraličnega in materialnega oboroževanja, ki se odraža v vojaški vzgoji mladine, povečanem uvozu sirovin za proizvodnjo vojnega materiala, v gradnji letal, cestnih železnic na desnem bregu Rena in v proizvajaju

nju strupenih plinov. Za Francijo ne prihaja v poštev pod nobenimi pogoji preventivna vojna proti Nemčiji. Francija je bila vedno proti politiki sile in je vedno zagovarjala mir; istočasno pa se Francija z Nemčijo nikakor ne more spuščati v ločena pogajanja, ker ne bo nikdar pustila svojih zaveznikov na cedilu. Pakt štirih velesil ni sposoben za pogajanja z Nemčijo. Mandel je dalje zahteval, da se uporabijo sankcijske klavzule versajske pogodbe proti Nemčiji, kateri bi se tako ne dal čas za oborožitev. Današnja Nemčija je v stanju v 24 urah postaviti na fronto 45 najmodernejših opremljenih divizij.

Divjanje narodnih socialistov v Avstriji

BOMBA V KIRLINGU. HITLERJEVSKE ZASTAVE V INOMOSTU. RAZPUST TURNERJEV. ARETACIJE IN DEMONSTRACIJE.

DUNAJ, 10. novembra. Včeraj zjutraj so narodni socialisti v Kirlingu, ki je predmestje Klosterneuburga, izvršili v garaži mestnega župana Kolda atentat na ta način, da so položili v kanal dve granati, napolnjeni s približno 10 kg amonita. Ker je kanal v bližini bencinskega rezervoarja, je le po izrednem naključju izostala velika nesreča, ker je bil rezervoar, ki drži 20.000 litrov bencina, prazen. Orožniki so že aretirali učitelja Wolkensteina. Preiskava se nadaljuje.

INOMOST, 10. novembra. Včeraj je bilo razobešenih tukaj okrog 8 narodno-socialističnih zastav.

DUNAJ, 10. novembra. Oblasti pripravljajo skorajšnji razpust »Deutscher Tur-

ner-Bunda«, ker vrši skrivaj narodno-socialistično propagando. Kakor se dalje zatrjuje, je vlada sklenila izvesti revizijo državljanstva vseh onih oseb, ki so ga dobile po letu 1918. Polcija je včeraj aretirala nad 100 kolporterjev, ki so prodajali prepovedane nemške liste, mimo tega pa tudi delili narodno-socialistične letake.

DUNAJ, 10. novembra. V fiziološkem inštitutu so slušatelj včeraj popoldne med predavanjem profesorja Turiga prepevali Horsta-Wessela posem ter dvigali pri tem roke v hitlerjevski pozdrav. V predavalnico je nato vdrla policija, ki je ostala v dvorani do konca predavanja.

Sir Simon odgodil obisk v Parizu

PARIZ, 10. novembra. Dočim je večerajšnji pariški tisk v zvezi z napovedanim prihodom angleškega zunanjega ministra in s pogajanjimi s Sarrautjem in Paul-Boncourjem ustvarjal mnogoštevilne optimistične kombinacije, je vest, da je zunanji minister sir John Simon odpovedal svoj prihod v Pariz, odjeknila v vsej francoski javnosti zelo neugodno. Znano je bilo, da se bo sir Simon pogajal s francoskimi državnikoma o razorožitvenem vprašanju, ki je danes za Francijo mnogo važnejše, kakor vprašanje finančne sanacije. Na Qual d'Orsayu se opaža silno presenečenje, tisk pa še ni v stanju dati potrebnih pojasnil. Jasno je, da je odgoditev Simonovega prihoda posledica Göringovega obiska v Rimu in izročitve Hitlerjevega pisma, ki je bilo sporočeno francoski in angleški vladi potom njunih poslanikov. Po informacijah iz Londona smatra angleška vlada, da je treba Hitlerjeve nove predloge proučiti, preden bi sir Simon prišel v Pariz, ker bi se nato pogajal s francoskimi državniki že na novi podlagi. Po mnenju londonskih političnih krogov je treba skrbno in natančno proučiti in preizkusiti vse možnosti sporazuma z Nemčijo in šele potem nadaljevati delo v Ženevi.

DROBLJENJE FRANCOSEKIH SOCIALISTOV.

PARIZ, 10. novembra. Vodji nesocialistov Renaudelu se je doslej pridružil okrog 30 bivših članov socialno-demo-

kratske stranke. S tem pa razkol v socialistični stranki še ni končan. Trdi se, da je z zadnjimi sklepi stranke nezadovoljnih še nadaljnjih 30 zastopnikov in preti tako nov razkol. Če so te vesti točne, bo razpadla nekdanja tako močna francoska socialistična stranka v tri skupine.

CARIST HOTEL UBITI LITVINOVA.

NEWYORK, 10. novembra. V Ellis Islandu je bil aretirani neki bivši poročnik ruske carske vojske, ki je nameraval ubiti Litvinova. Polcija ni mogla doslej ugotoviti njegovega pravega imena. Pri aretirancu so našli dokumente, iz katerih je razvidno, da se je skrival kar pod tremi različnimi imeni. V Newyorku je živel pod imenom Paul Peauty. Pri zaslišanju je na policiji izjavil, da bi Litvinova, če bi se mu le mogel približati, brezpogojno ubil.

ROMUNSKA VLADNA KRIZA.

BUKAREŠTA, 10. novembra. Eksekutivni odbor zaranistične stranke je imel pod predsedstvom Vaide-Voevoda sejo, na kateri je sklenil predložiti jutri v soboto kralju ostavko. Podpredsednik Mihaleke pa ima nalog, da vpraša Titulesca, če bi bil pripravljen sestaviti novo vlado in bi v tem primeru Vaide-Voevod predložil kralju volitveno vlado Titulesca. Včeraj je zunanji minister Titulescu odpotoval v Sinajo, kjer ga je sprejel kralj!

ODKRITA ZAROTA V ŠPANIJI.

MADRID, 10. novembra. Oblasti so prišle na sled nevarni monarhistični zaroti, ki je hotela izvesti državni udar na dan parlamentarnih volitev. Izvršene so bile množične aretacije.

Dnevne vesti

Smrt plemenitaša. Preteklo noč je po kratki boleznj preminil v starosti 81 let v Smeletovi ulici stanujoči vladni svetnik v p. g. Milutin pl. Layer. Pogreb nepozabnega pokojnika bo jutri v soboto ob 15. uri iz mrtvašnice na pobrezškem pokopališču. Bodi mu ohranjen trajen spomin, zalujočim preostalim naše iskreno sožalje.

Zastopniki slovenskih denarnih zavodov v Beogradu. Včeraj je prispela v Beograd deputacija slovenskih denarnih zavodov, da intervirna na merodajnih mestih glede ureditve denarstva v naši banovini. V deputaciji je med drugimi tudi zastopnik mariborske Mestne hranilnice g. Bureš.

Redna seja mestnega občinskega sveta bo drevi ob 18. uri v mestni posveovalnici.

Narodni poslanec dr. Pivko na predavateljski turneji po Češkoslovaški. Naš narodni poslanec g. dr. Ljudevit Pivko se je odzval ponovnemu vabilu Češkoslovaško-jugoslovanske lige in odpotoval z nocojšnjim brzovlakom med severne brate. Njegova predavanja so že ob priliki njegove zadnje turneje vzbujala vsepovsod, kjer je nastopil, veliko zanimanje in odobravanje in je bil vsepovsod navdušeno sprejet. Danes popoldne med 17. in 19. uro bo narodni poslanec dr. Pivko že predaval v radiu v Bratislavi, nato bo pa imel zvečer predavanje v tamkajšnji narodni dvorani. Iz Bratislave se bo podal v Moravsko Ostravo, od tam v Opavo, obiskal bo Hranice, Vyškov, Jynlavo, Pardubice, Červený Koštec, Košice, Preuč, Melnik, Plzenj in Češke Budjejevice. S turneje se bo vrnil šele 28. t. m.

Konferenca naših ministrov, senatorjev in poslancev. Snoči je bila v prostorih hotela »Srbski kralj« važna konferenca ministrov gg. dr. Alberta Kramerja in Pucija ter vseh slovenskih senatorjev in narodnih poslancev. Seje se je udeležil tudi naš ban g. dr. Marušič. Na konferenci so razpravljali o važnih zadevah naše banovine.

Pevci iz Skoplja prvič v Mariboru. Ipvčeva pevska župa poziva včlanjena društva ter narodno in glasbeno čuteče občinstvo, da se v čim večjem številu udeleži sprejema pev. društva »Vardar« na kolodvoru, in sicer v soboto ob 11. uri Obenem poziva vse pevce in ostalo občinstvo, da zvečer do zadnjega koticika napolni unionsko dvorano ter tako pokaže gostoljubnost Maribora našim južnim bratom. Vstopnina je nizka, spored zanimiv. Prodaja vnaprej pri ge. Brišnikovi in g. Höferju.

Dragim bratom »Vardarcem« iz Skoplja priredi pevski zbor Glasbene Matice skupno z mestno občino mariborsko po koncertu prijateljski večer v preurejenih restavracijskih prostorih Kazine. Vabimo vse občinstvo, zlasti pa mariborske in okoliške pevce, da se koncerta in družabnega večera udeleže v obilnem številu. Odbor.

Rapallo! Društvi »Nanos« in »Jadran« priredita v nedeljo 12. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma ob 10. uri dopoldne spominsko svečanost o Rapallu. Predaval bo glavnik urednik g. R. Rehar o rapalski pogodbi. Omenjeni društvi pa nastopita z nekaterimi pevske točkami. Vabimo ves narodno-zavedni Maribor, da se udeleži te spominske svečanosti.

Poziv članstvu NO. Oblastni odbor NO poziva vse svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeleži komemoracije, ki jo priredita mariborski kulturni društvi »Nanos« in »Jadran« v nedeljo dopoldne ob 10. uri v veliki dvorani Narodnega doma. Ob tej priliki bo govoril o rapalski pogodbi glavni urednik »Večernika« gosp. Radivoj Rehar.

Izpremema pri Društvu zasebnih in avtonomnih nameščencev v Mariboru. Na seji dne 3. tm. je predsednik društva g. Lojze Doležal odložil predsedniško in odborniško mesto, kar je odbor vzel na znanje. Vse posle predsedstva je poveril odbor društvu do izrednega občnega zbora dosedanjemu podpredsedniku tov. Franju Pivcu.

Prvi piloti zagrebške pilotske šole. Te dni je bil zaključen prvi pilotski tečaj na pilotski šoli zagrebškega aero-kluba, ki je bil otvorjen letos v avgustu. Izpite je položilo z dobrim uspehom 6 kandidatorov, ki so bili povečini visokošolci.

Pevsko društvo »Vardar« iz Skoplja, ki ga vodi na umetniški višini naš rojak, odlični zborovodja in komponist prof. Josip Brnobič, žanje s svojimi koncertnimi nastopi na turneji po domovini povsod velike uspehe. V Mariboru nastopi v soboto ob 20. v veliki dvorani »Uniona«. Na sporedu so skladbe za mešani ženski in moški zbor skladatelj: Mokranjca, Biničkova, Milojeviča, Šijačkova, Gotovca, Brnobiča, Lajovca, Borujanskega in Čajkovskega. Kakor doslej Beograd, Zagreb in Ljubljana, bo tudi Maribor izkazal svojo ljubezen in spoštovanje do »Vardarja« in polnoštevilno obiskal jutrnji koncert.

Kaj pravi beograjska »Politika« o sloških pevcih. Najodličnejši beograjski glasbeni strokovnjak dr. Miloje Milojevič je napisal o uspehu koncerta skopskega pevskega društva »Vardar« v laskavi kritiki tudi naslednje: Mešanji zbor »Vardarja« je umetniška skupina, ki se odlikuje po svoji divni harmonični skladnosti, zbor ki nam razkriva s pesmijo svojo dušo, svoje srce, polno žarke toplote in globoke čuvstvenosti ter turobnosti. Zbor je absolutna umetniška vrednost, ki zasluži vse priznanje in spoštovanje. O njenem dirigentu g. Bernobiču pa naglašja, da je njegova zasluga, da je danes pevsko društvo »Vardar« med prvimi v naši državi.

Današnje predavanje Ljudske univerze odpade. Ker je danes univ. prof. dr. Novak zadržan, je brzajavno odpovedal današnje predavanje o Tutenkhamnu. Pride pa jutri ter bo predaval o moderni Palestini.

Iz krajevne organizacije JNS na Pobrežju. Krajna organizacija Jugoslovanske nacionalne stranke na Pobrežju vabi svoje članstvo, da se odzove vabilu Narodne obrane in se udeleži večera, ki bo jutri v soboto v Renčelji dvorani.

Pododbor Združenja rezervnih častnikov in bojevnikov v Mariboru vabi vse člane iz Maribora in bližnje okolice, da se udeleže sestanka 12. tm. ob 10. uri do polne v dvorani hotela »Pri Zamorcu«. Dnevni red: Športski odsek pododbora. Prosi se za polnoštevilno udeležbo.

Razveseljiva vest za naše smučarje. V pretekli noči je zapadlo pri Mariborski koči na zmrznjeno podlago 30 cm snega pršiča. Narava je naklonjena našim smučarjem, ki jim je pripravila letos tako zgodnje veselje. Prav bo pa prišel prvi sneg in prva smuka zlasti našim Tinetom in Tinkam, ki bodo lahko godovali v snegu na Pohorju v naših planinskih postojankah.

Jadranska straža v Mariboru vljudno vabi vse svoje članstvo, da se udeleži v čim večjem številu sprejema in koncerta, ki ga priredi pevsko društvo »Vardar« iz Skoplja.

Pevsko društvo »Zarja« na Pobrežju ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 12. novembra ob pol 10. uri v dvorani Renčelj na Pobrežju.

Članice »Slovenskega ženskega društva« v Mariboru se naprošajo, da se jutri dopoldne ob 11. uri polnoštevilno udeleže svečanega sprejema srbskih pevcev na glavnem kolodvoru, zvečer po njihovega koncerta v unionski dvorani.

Združni tečaj Zveze nabavljajnih zadržug. V Zvezi, v kateri je včlanjenih 183 nabavljajnih zadržug državnih nameščencev je bil otvorjen te dni združni tečaj, v katerega je v vpisalo precejšnje število zadržugnikov.

Delavski azil. Betonska dela pri gradnji Delavskega azila v Gregorčičevi ulici naglo napredujejo. Temelji so že izkopani in tudi deloma betonirani. Ko bodo ta dela gotova, bodo v naglem tempu, če bo vreme dopuščalo, nadaljevali z zidarskimi deli tako, da bo stavba še pred zimo pod streho. Čez zimo bodo pustili, da se bo zidovje dobro presušilo, zgodaj na spomlad pa bodo pričeli z nadaljnjimi deli in bo dobilo naše mesto že v prvi polovici prihodnjega leta tako potrebno delavsko zavetišče, delavski azil.

Večja proizvodnja domače paprike. Po uradnih podatkih je bilo letos pri nas zmleto 640.453 kg paprike. Radi te velike količine je postal uvoz tuje paprike nepotreben in smo mogli še 149.239 kg paprike izvoziti. Letos bo izvoz še večji in računa se, da bomo mogli izvoziti 20 vagonov paprike.

Razpisana služba občinskega tajnika. Zupanstvo Loče razpisuje mesto glavnega občinskega tajnika. Pogoji za sprejem so: strokovna izobrazba, absolvirana srednja šola, znanje strojepisja, knjigovodstva, administracije in slovenske stenografije. Mesečna plača po dogovoru z zupanstvom. Namestitev začasna. — Prošnje naj vložijo zanimanci s potrebnimi prilogami na bansko upravo v Ljubljani.

Zveza mladih intelektualcev sporoča svojim članom: Dobili smo razne ugodnosti pri pouku češčine, ruščine, francoščine, nemščine in angleščine. Vsi člani in članice, ki bi nameravali obiskovati te jezikovne tečaje, naj se javijo v petek ali soboto od 10. do 12. ure v zvezni pisarni, da se določi čas in vse ostalo.

Združenje brezposelnih učiteljev bo v zvezi z Okrajnim učiteljskim društvom Maribor-mesto priredilo za v Mariboru in bližnji okolici bivajoče člane večerni združni tečaj. Prosim vse člane in članice, ki bi redno obiskovali ta tečaj, da se zglase osebno v nedeljo dopoldan v našem lokalu, kjer bi se pomenili o nadaljnjih podrobnostih. V soboto 11. t. m. zboruje Okrajno učiteljsko društvo Maribor desni breg, in sicer ob pol 10. uri v mali dvorani Narodnega doma. Na dnevnem redu je poročilo o letošnjih počitniških tečajih v Ljubljani (Vranc), iz šolske prakse (Petrovič), ter končno razgovor o organizaciji etc. Vabim vse tovariše in tovaršice, da se po možnosti udeleže tega zborovanja. Tajnica.

Družabni večer z Ganglovo in rapalsko proslavo priredimo v soboto 11. tm. v Sokolskem domu ob prosti vstopnini. Vsi prijatelji vljudno vabljani, za članstvo je udeležba obvezna. Pričetek ob 20. uri.

Decembersko akademijo priredimo v soboto 9. decembra, na kar opozarjamo že sedaj ter prosimo sosedna društva, da rezervirajo ta datum za Studenčane!

Nagradno streljanje priredi v nedeljo 12. t. m. od 8. do 16. ure Strelska družina Podova na lastnem strelišču. Nagrade, denarne in stvarne, se bodo delile po končani tekmi, združeni z družabnim večerom v gostilniških prostorih br. Fr. Žagavca. Vse prijatelje vitežkega sporta vljudno vabi odbor.

??? Lopova X-a ne poznate? Kontese Y tudi ne. No, če teh dveh ne poznate, potem vam je prav gotovo neznan tudi grof Z. Ti trije igrajo tisto staro igro o trikotu. Kdaj, kako in kje? V sredo 15. t. m. ob 20. uri v Narodnem gledališču. Režira gledališki igralec gosp. Makso Furijan.

»Mati in dom, mati in šola« je naslov predavanju, ki ga priredi mariborsko društvo »Sola in dom« v sredo 15. tm. ob 20. uri v dvorani Ljudske univerze (kino Apolo) na Slomškovem trgu. Predavala bo ga, Hinterlehnerjeva. Vstopnina ni, vljudno pa so vabljani vsi starši, učitelji in prijatelji šolske mladine.

Naše socialno zavarovanje. V avgustu je bilo v naši državi zavarovanih pri okrožnih uradih 538.826 delavcev in nameščencev, torej 17.649 več kakor v juniju.

Radio Ljubljana. Spored za soboto 11. tm. Ob 12.15 plošče; 12.45: poročila; 13: čas, plošče; -8: »Martinovanje«, predava Viktor Pirnat; 19: »Ljudski nauk o dobrem in zlu«, predava dr. Veber; 19.30: »Zunanji politični pregled«, predava dr. Jug; 20: »Rapalski večer«, izvaja Klub jugoslovanskih akademikov; 21: radio-orkester; 22: čas, poročila, plošče.

Kino Union. Danes v petek zadnji dan velični »Mesto pesmi« s slavnim tenorjem Janom Kiepurom in Brigito Helmovo. Od sobote dalje izborna, duhovita veseloigra, polna glasbe in petja, »Ljubezen je treba razumeti«, v glavni vlogi temperamentna krasna plavalaska, madžarska plesalka Roza Barsony.

Grajski kino. Danes v petek zadnji dan »Solčni žarki«. Gustav Fröhlich, Annabella. V soboto se začne vrteči veliki, veseli ljubavni film »Barberina, plesalka Sansoucia«. V glavni vlogi Lil Dagover, Hans Stieve, Otto Gebühr. Barberina je velični iz velikih časov o ljubezni dveh velikih ljudi. Krasna godba in izborna petje.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščaju na koži, tvorih uravnava »Franz Josefova« voda izborna toli važno delovanje črevesja.

Na. oano gledalište

REPERTOAR.

Petek, 10. novembra: Zaprt.

Sobota, 11. novembra ob 20. uri: »Pop Čira in pop Spira«. Red B.

Nedelja, 13. novembra ob 15. uri: »Pastirček Peter in kralj Brilliantin«. Otroška predstava. Ob 20. uri: »R. U. R.«.

Komedija »Pop Čira in pop Spira«, dramatisacija znanega Sremčevega romana, se ponovi v soboto, 11. tm. za red B. Delo je jako zabavno ter splošno ugaja. Obravnava malenkosten spor in njega posledice v družinah dveh pravoslavnihih popov sredi preteklega stoletja v Banatu.

Premiera operete »Študentje smo« bo v torek, 14. tm. Na pestro in zabavno besedilo je napisal znani slovenski humorist Danilo Bučar melodiozno in temperamentno muziko, ki se je ob ljubljanski premieri takoj prikupila občinstvu ter so danes posamezne pevske točke splošno znane. Za mariborsko uprizoritev je skladatelj uglasbil še nekaj glasbenih vložkov posebej. Opereto pripravlja dirigent Herzog ter režiser Skrbinšek.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja. Glavni zastopniki moderne zdravilstva za žensko so prizkusili, da »Franz Josefova« voda v največjih slučajih učinkuje hitro sigurno in brez bolečin. — »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Železniškim upokojujencem v vednost. Glede bednega položaja železniških staroupokojujencev, provizionistov, miloščinarjev, železniških invalidov, voznihih ugodnosti, kakor tudi glede povišanja članarine v bolniško blagajno je društvo ponovno ukrenilo vse mogoče. Društvo je tudi v stalnem stiku z društvom železniških upokojujencev v Zagrebu ter z društvi ostalih direkcij glede skupnega delovanja in nastopa v vseh važnih zadevah. Da pa ni še rešitve, ne zadene društvo nobena krivda. Društveno delo se mora brez prenehanja in strahu nadaljevati, in to z vsemi razpoložljivimi legalnimi sredstvi. Da pa bo to mogoče, je železi, da železniški upokojujenci uvidijo potrebo društvenega delovanja in ga vsepovsod podpirajo. Člane, ki so v zastanku s članarino, prosimo, naj jo po možnosti poravnajo, one upokojujence pa, ki društveno delo od strani gledajo in omalovažujejo, vabimo, da se pridružijo društvu železniških upokojujencev za dravsko banovino v Ljubljani.

Nova tekstilna tovarna v Rušah. Podjetnik Vlah iz Slavonskega Broda namerava zgraditi v starem tovarniškem sropju na Smolniku novo tekstilno tovarno. Posebna komisija si je ogledala omenjene prostore in je tako pričakovati, da bodo dobile Ruše v doglednem času še drugo tekstilno tovarno.

Vlomilec v Petelnovo trgovino aretiran. Že včeraj smo poročali, da je vlomilec France Osojnik prekorajčil našo mejo in se klatil po okolici St. Ilja. Ker pa je spoznal, da so tla vroča, se je vrnil zopet v Avstrijo, kjer je bil včeraj dopoldne ob 11. uri v Ernovžu aretiran in oddan v zapore okrajnega sodišča v Lipnici. Vlomilec Osojniku bodo najprej avstrijske varnostne oblasti pošteno izprašale vest, nato ga pa izročile našim oblastem.

Današnji trg za ribe. Na današnjem dobro založenem trgu za ribe je bilo tudi precej rib iz naših vod. Prodajali so žive krape po 15, ščuke pa po 18 Din kg. Tudi morskih rib je bila precejšnja izbira; prodajali so sardelice po 14 Din, borbone, skombre, kalamare, Petrove ribe morske rake pa po 22 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 1,3 stopinjo C; minimalna temperatura je znašala 1 stopinjo C; barometer je kazal pri 14,4 stopinjah 733, reduciran na ničlo pa 731,3; relativna vlaga 94; od včeraj na danes je padlo 11 mm dežja pomešanega s snegom. — Vremenska napoved pa pravi, da bomo dobili še več snega.

Dva specialista pred sodniki

KAZENSKI RAZPRAVI PROTI VLOMILCU RAJMUNDU FRICU IN KRAV-
JEMU TATU MATEVŽU DOBNIKU.

Dalekosežne so posledice današnje hu-
de gospodarske in denarne krize, ki je
pripravila že mnogo ljudi do tega, da
so bili prisiljeni seči po tujem imetju,
zopet so taki, ki to krizo zlorabljajo in
se na njen račun izživljajo že v priroje-
nem tatinskem duhu, ker jim pač žilica
ne da miru. Posledice pa so tudi v tem,
da se taki ljudje, ki jim ni do poštene-
ga dela, naravnost specializirajo v svo-
jih zločinskih podvigih in je današnja
kriminalna kronika zelo bogata na tak-
kih primerih. Nikdar pa se ne morejo
tako specializirati, da bi jim varnostne
oblasti prej ko slej ne prišle na sled. Po-
vsod se pozna kriza, le mariborsko so-
dišče je, kar se tiče kazenskih obravn-
krajnih zločinov, ki jih naštevajo paragrafi
kazenskega zakona, ne občuti in je s ta-
kimi procesi preobloženo.

Tako je danes dopoldne stopil prvi
pred mali kazenski senat mladenič pri-
kupljive zunanosti in živih oči ter mu
človek ne bi na prvi pogled prisodil, da
je že v zgodnji mladosti zašel na kriva
pota in da je svoja mlada leta preživel
v prisilni delavnici. Bil je to 29-letni Raj-
mund Fric, po poklicu parketar. Pri ge-
neraljah je predsednik ugotovil, da je
obtoženec avstrijski državljani, da je bil
že dvakrat kaznovan ter je bil kot de-
lamrznjež izgnan z Dunaja, kjer je živel
zadnje čase pred svojim prihodom v
Maribor.

Obširna in več strani obsegajoča je
bila obtožnica, ki mu je očitala cele li-
tanije najrazličnejših grehov. Iz obtožbe
pa je bilo razvidno, da je obtoženec
prebrisan, zelo iznajdljiv in da se je na-
ravnost specializiral v vlomnih tatvinah.
Njegovo polje so bila podstrešja mari-
borskih meščanov, ki v letošnjem polet-
ju niso bila varna pred njim. Ko je pri-
šel letos spomladi v Maribor, si je po-
iskal stanovanje pri neki rodbini v Jez-
darski ulici. Kmalu se je seznanil z do-
mačim sinom, ki je bil mnogo let mlaj-
ši, s katerim sta sklenila intimno prija-
teljstvo. Ker ni dobil nikjer stalnega de-
la, se je preživljal z nabiranjem stare-
ga železa, ki ga je potem vnovčil. Po-
polnoma je pridobil na svojo stran svo-
jega prijatelja, ki je postal njegov zve-
sti pomagač. Na svoj poklic je bil zelo
ponosen in je vsak dan obiskoval raz-
ne imovitejše stranke ter povpraševal
za delom, pri tej priliki pa si je pridno
sondiral teren. Ko sta šla s prijateljem
na posel, je Fric s ponarejenimi ključi
odpiral podstrešna vrata, njegov pomo-
gač je pa stal budno na straži. Tako sta
oplenila marsikatero podstrešje, ukrade-
ni plen pa je Fric shranjeval v svoji so-
bi in ga polagoma razpečeval. Ko se je
po dolgem prizadevanju mariborske po-
licije končno le ujel v njene mreže, je
našla policija v njegovi sobi celo skla-
dišče najrazličnejšega blaga v skupni
vrednosti okrog 60.000 Din.

Na predsednikova vprašanja je obto-

ženi Fric gladko odgovarjal in priznaval
vlom, greh za grehom. Nič
ni olepša' er je napravil vtis, kakor da
se je popolnoma vdal v svojo usodo.

Obsojen je bil na 8 mesecev strogega
zapora. Po prestani kazni pa bo izgnan
iz naše države in izročen avstrijskim var-
nostnim oblastem.

Pri obravnavi so bili navzoči številni
oškodovanci, ki so si nato v shrambi o-
krožnega sodišča, kjer je bil shranjen
Fricov plen zbrali svoje blago.

Nato bi se bil moral predstaviti male-
mu kazenskemu senatu 29-letni mizar
Matevž Dobnik iz Podloža pri Ptujski
gori. Obtoženec pa ni prišel k razpravi
in je radi tega predsednik senata odredil,
da se ga takoj zapre. Prišle pa so priče,
ki so točno izpovedale, da ni ukradel
krave posestniku Beraniču v Dobrovcih
in krave Jakobu Kamplju v Grajevsku,
nikdo drugi, kakor obtoženi Matevž Dob-
nik. Zanimive so izpovedi posameznih
prič proti Matevžu Dobniku.

Biti kravji tat, ni lahek posel. Krava
ni zlata ura ali tisočak, ki ga človek
lahko stisne v žep, marveč je potrebna
pri taki tatvini že precejšnja količina
predrznosti, potrebno je posebno zna-
nje. Kravji tatovi opravljajo svoj zlo-
činski posel navadno v temnih in vi-
harnih nočeh, ko se gospodar ne nadeja
takega obiska in ko ni žive duše na ce-
sti ali stezi, po kateri ženejo svoje šti-
rinogate in rogate žrtve. Svoječasno so
bili kravji tatovi pravi strah kmetov na
Dravskem polju. Ukradeno živino so

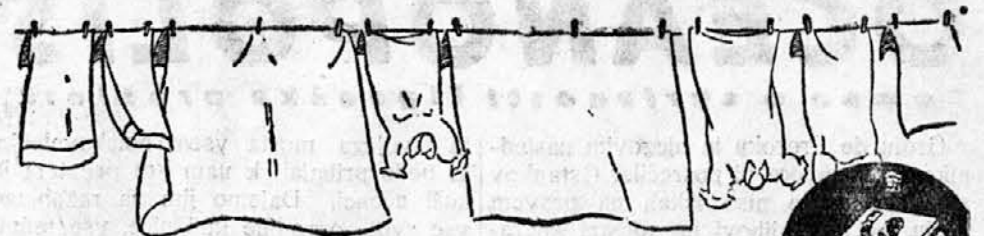
Ptuj

Agrarna reforma. V Ptujju se mudi
agrarna komisija, da določi končnove-
ljavno mejo onih zemljišč Herbersteino-
vega veleposestva, ki so dodeljena agrar-
nim interesentom. Banskó upravo zastop-
ata agrarni inšpektor dr. Šapla in agrar-
ni nadsvetnik Osojnik s strokovnim oseb-
jem. Navzoči so zastopniki prizadetih
občin in agrarnih interesentov. Razpra-
va se vrši v prostorih okrajnega cestne-
ga odbora in bo trajala več dni.

Nezgodá. Pri tukajšnjem ključavničar-
skem mojstru Kukuvcu zaposleni 17letni
vajenec Tomaž Škrinjar je v delavnici
tako nesrečno padel, da si je zlomil des-
no nogo. Rešilni avto ga je prepeljal v
ptujsko bolnišnico.

Božičnica za uboge otroke. Kolo jugo-
slovanskih sester v Ptujju priredi tudi le-
tos običajno božičnico za uboge in dela-
nemnožne žene. V ta namen bodo pobir-
ale odbornice te dni po mestu prosto-
voljne prispevke. Prosimo vas, ne od-
pravite jih praznih rok, ker je pomoč
nujna. Za vsak dar pa sprejmite toplo
zahvalo.

Nova občinska cesta. V Halozah so
začeli graditi novo občinsko cesto, ki
bo vezala Leskovec in Novo cerkev
(Podlehnik). Cesta se gradi v takem ob-



ALBUS terpentinovo milo
za vse dni-in za vse perilo.



spravljali na Ogrsko, kjer so imeli svo-
je pajdaše. Pa tudi konje so kradli in jih
enako kakor govejo živino spravljali na
Ogrsko. Radi dobrih zvez in ker pred-
pisi o kupčiji niso bili tako strogi, so
jih oblasti težko izsledile. Dandanes je
temu drugače. Pri prodaji mora imeti
lastnik natančni živinski potni list od
pristojne občine z natančnim popisom ži-
vinčeta. Pa tudi meje so bolj zastra-
žene.

Obtoženi Matevž Dobnik ni dosti za-
ostajal za svojimi predniki. Tudi on se
je skušal poleg svojega dela na ta način
lažje preživljati. Imel pa je smolo, ka-
kor jo imajo po navadi danes vsi tatovi.
Kravo, ki jo je bil ukradel posestniku
Beraniču v Dobrovcih, je lastnik poznal
na nekem sejmu v Mariboru in jo dobil
tako nazaj. Kupec pa je Dobnika izdal.
Kravo, ki jo je bil ukradel letos v juni-
ju, je spravil v srečne roke, vendar je
imel to smolo, da ga je srečal neki po-
sestnik, ki ga je dobro poznal, ko jo je
gnal iz Kampljevega hleva po banovin-
ski cesti proti Mariboru.

segu, da bo mogoč pozneje prevzem za
banovinsko cesto drugega reda. Stroški
so preračunjeni na 1.500.000 Din. Do-
gradil se bo najprej odsek od Leskovca
do Trafelovega hriba. S to gradnjo je pri-
šlo siromašno prebivalstvo iz Haloz do
zaslužka. Graditi se je začelo iz bednost-
nega sklada.

Zasačeni lovcil brez orožnih listov.
Orožniki ptujске postaje so naleteli na
skupino lovcev, ki so streljali divjačino
na občinskem lovišču pri Sv. Marku, ne
da bi bili v posesti orožnega lista in lov-
ske karte. Orožniki so zaplenili 5 lov-
skih pušk, lovce pa prijaviли oblasti.

Kino. V soboto 11. tm. ob 20. uri in v
nedeljo 12. t. m. ob 18.30 in 20.30 se pred
vaja film »Beli trupel. V glavnih vlogah
Hans Albers, Lucija Höfllich, Peter Lorre
in drugi. Kot dodatek kulturni film ZKD
in Foksov tednik.

Živinski sejm. V torek 7. t. m. je bil
konjski in goveji sejm, v sredo 8. t. m.
pa sejm za prašiče. Oba sejma sta bila,
kar se tiče dogona, prav dobro obiska-
na, kupčija pa je bila srednje vrste. Na
konjski in goveji sejm je bilo prignano
680 glav živine, prodano pa 276. Na svinj-
skem sejmju pa smo videli 444 ščetinar-
jev. Od teh so jih prodali 134. Povprečne
cene so bile sledeče: krave 2—4 Din,
telice 2.75—4.50, voli 3—4, biki 2.75—4

Tudi naslednji dan, po cerkveni cere-
moniji, se ni zvedril njegov obraz. Čar
poročne noči ni pustil na njem očitno
nikakih sledov.

Janoš Török je bil lep človek. Dasi že
blizu štiridesetih, je mladim dekletom še
vedno mešal pamet. Sicer ni niti izdale-
ka bil sovražnik ženskega krila, toda bil
je pri tem vendarle sila oprezen in ne-
zapljiv. Z mojstrsko taktiko je znal svo-
jim mnogoštevilnim ljubezenskim avan-
turam vedno pravočasno napraviti kon-
nec, tako, da ni nikoli zašel predaleč.

Bil je namreč zagrizen samec ter se
mu je zdel zakonski jarem najhujša po-
koča, ki zamore zadeti pravovernega
fanta.

In gospod sodni svetnik je moral ob-
čutiti sedaj to pokoro na lastni koži.

Ni si mislil, da bi njegova mojstrska
taktika utegnila kdaj najti doraslega tek-
meca. Toda tekmeč se je našel.

Zanosna Ilonka Fehervaryjeva je v
čudnih okoliščinah postala madame go-
spa Törökova. Kot neznanca nianikerka
si je znala pridobiti naklonjenost zakr-
njenege sodnega svetnika. Nesrečnež se
je do ušes zaljubil v vročekrvno roja-
kinjo.

Spoznal jo je, ko se je nekoč čisto po
naključju zatekel v prvi salon na bule-

Din za kg žive teže; konji po kakovosti
od 1.200—3000; konji za zakol 300—600;
svinje so se prodajale za kg žive teže
in sicer pršutarji 6.50—7.50, polmastne
7—8; prasci 6—12 tednov stari od 80—
280 Din.

Študenti pri Mariboru

**Izredni občni zbor Prostovoljnega ga-
silnega društva v Studencih.** Včeraj zve-
čer je bil v gasilskem domu izredni ob-
čni zbor studenskega gasilnega društva,
ki so se ga številno udeležili poleg aktiv-
nih članov tudi podporniki. Navzoči so
bili tudi zastopniki studenskih nacional-
nih društev. Občni zbor je vodil novo iz-
voljeni župan in poveljnik gasilnega dru-
štva g. Kaloh. Po poročilih so bile vo-
litve, pri katerih je bil ponovno izvoljen
za načelnika g. župan Kaloh, za povelj-
nika pa g. Alojz Pregelj. Po volitvah so
bili novoizvoljeni odborniki, kakor to
predvideva zakon o gasilstvu, zaprise-
ženi.

Sokolstvo

SOKOL MATICA.

Seja prednjaškega zbora bo jutri v
soboto ob 20. uri v društveni sobi v Na-
rodnem domu. Udeležba je za vse člane
prednjaškega zbora nujno obvezna. —
Zdravo!

SOKOL MARIBOR II.

Poziv članstvu. Članstvo naj se polno-
številno in zanesljivo udeleži Martinove-
ga večera Narodne obrane, ki bo jutri v
soboto zvečer v društveni dvorani pri
br. Renčlju. Vstopnine ni. Zdravo!

Sokol Tezno. V nedeljo, 12. tm. vprizori
dramatični odsek društva ob 1/2 15.
uri v šoli na Teznu dve gledališki igri:
»V Ljubljano jo dajmo!« in »Tat v mli-
nu«. Pred vprizoritvijo bo predavanje,
in sicer »Trinajstletnica Rapalla« in
»Ganglova 60letnica«. Sestre in bratje,
sokolska dolžnost vas kliče, da se udele-
žite vsi! Zdravo! Starosta.

Roditeljski sestanek v šoli na Teznu,
ki se je nameraval vršiti v soboto, dne
11. tm., se preloži na naslednjo soboto,
ker je vse učiteljstvo zaposleno pri so-
kolski prireditvi.

Ruše. Gledališki odsek Sokolskega
društva v Rušah igra v nedeljo 12. nov.
t. l. ob 20. uri velezabavno brodejansko
burko »Turške kumare« ali »Harem go-
spoda Vrbka«.

Albin Šavli:

Samec

Klub samcev v Budimpešti je zboro-
val. Zboroval v svoji razkošni palači. Bil
že na glasu kot najveselejši klub v me-
stu. Vendar pa nočoi ni bilo sledu o tej
njegovi vrlini. Kajti lica članov so bila
hladna, nepomična. Skoro otožna.

Predsednik, dolg, suh stavec, je tedaj
vstal ter razgrnil pred seboj popisano
dolo papirja:

»Tovariši!« je začel. »Jutri bomo pri-
če žalostnemu dogodku, ki bo vrgel bla-
to na svetli ugled našega društva. Drug
Janoš Török se je pregrešil proti naše-
mu osnovnemu načelu. Vkljub dani bese-
di, vkljub prisegi vdanosti in zvestobe
se je nemožato izneveril društvenim pra-
vilom. Sramota, ki nam jo je s tem pri-
zadejal, trka na naš ponos in kliče po
maščevanju. Tovariši, v imenu vseh čla-
nov ga izključujem iz kluba.«

Več ko dvesto rok je složno dloskalo
predsednikovemu ekspezeju.

Topli žarki pomladnega solca so se
odpočiti no dolgem zimskem odmoru s
svežo silo zaganjali v sive fasade mest-
nih hiš. Rahel vetrič je nalahno prikla-

njal težke cvetne krošnje kostanjev po
drevoredih. Priroda se je prebujala k
novemu življenju. Še tako trdo člove-
ško srce bi se moralo raznežiti pri po-
gledu na to lepoto.

Toda ni bilo dano vsem, da v radosti
pozabijo na tegobe tega življenja.

Skrozi odprto okno predmestne vile je
uhajala sladka melodija »Tosellijsve se-
renade«. Nekje v soseščini je neznan
umetnik izvabljal iz vijoline čudovito le-
pe akorde.

Janoš Török si je nervozno že v tret-
je pripenjal ovratnik iz kavčuka. Ni bil
prijatelj trdih ovratnikov in tudi sicer
so mu društvene etikete bile zadnja bri-
ga. Toda tega dne se je moral ukloniti.

Zakaj gospod Janoš Török, sodni svet-
nik, se je ženil.

Mehka glasba »Tosellijsve serenade«
za je spravljala v obup. Imel je občutek,
da mu nekdo svira posmrtni marš. Jez-
no je zaloputnil okensko krilo, da se je
stresla hiša v svojih temeljih.

Ni kaj razpoložen se ni zdel gospod
sodni svetnik. Čeprav se mu je smeh-
ljala sreča v obliki mlade in lepe žene
Marsikdo mu jo bo zavidal. Sicer je bi-
la siromašnega stanu, toda pri njegovi
plači to ni motilo. In vendar se je ženil
kisló držal.

(Konec jutri)

Marji Skalam:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

Grofu de Proroku in njegovim naslednikom se namera ni posrečila. Ostanke stare Atlantide niso iskali na pravem kraju, pa tudi njihovi nezadostni aparati jim niso dovoljevali, doseči dno oceana v taki globini, da bi bili lahko našli vidne ostanke. Šele doktorju Danilu Doljanu se je to posrečilo. Po čudnem navdahnjenju, ki se mu je porodilo že takrat, ko je bil še dijak gimnazije v svojem rodnem Mariboru, je delal vsa svoja zreła leta načrte, da bi nam iztrgal našo veliko skrivnost. To se mu je na posled tudi že skoraj posrečilo. Ves svet se spominja njegove ekspedicije na sredino Atlantskega oceana in njegovega nenadnega izginotja. Doktor Doljan se takrat ni ponesrečil, temveč je postal ujetnik podmorcev. Ujeli smo ga in prisilili živeti med nami. Naposled se mu pa je s pomočjo prijateljev, ki jih je našel med nami, posrečilo izvesti revolucijo, ki je postavila njega na čelo potomcev starih Atlantov. Poročil se je s princeso Intelo, hčerko prejšnjega predsednika vlade, in na današnji seji senata je bilo sklenjeno in naročeno, da pokliče naša radlopostaja vse postaje sveta in jim naznani, da je konec podmorske skrivnosti.

Stopamo v stik z vsemi narodi na površini zemlje; stopamo v stik z njimi po dolgih desetisoletjih samotnega življenja pod morjem. Obenem odpiramo vra-

ta svojega mesta vsem obiskovalcem, ki bodo prihajali k nam kot prijatelji in naši učenci. Dajemo jim na razpolago vse svoje ogromne knjižnice, vse tehnične izdelke, vso svojo visoko kulturo in civilizacijo, ki bo docela preobrazila svet. Zopet naj postane Oceanopolis to, kar je bil nekoč Semisfris, središče sveta!

Od jutri zjutraj dalje bodo stale na gladini oceana naše podmornice, da sprejmejo prve obiskovalce, ki se bodo hoteli na lastne oči prepričati, da je naše sporočilo, ki vam ga dajemo, čista resnica. Obenem se bo dvignilo od tam naše stratosfersko letalo, ki bo odletelo v Ljubljano, da prinese prve pozdrave prestolnici tistega naroda, ki je ustvaril nove stike med nami in med svetom.

Sporočite naše obvestilo vsem listom sveta, ki naj ga oddajo dalje do zadnjega človeškega bivališča! Ves svet naj ve, da se danes, dne 22. maja leta 2.033 začneja v zgodovini človeštva nova doba. Doktor Danilo Doljan, predsednik senata; doktor Astis, minister za zunanje zadeve.

Radiofonisti vsega sveta so strmeli in niso vedeli ali se kdo z njimi šali, ali je vse res. Vendar so sporočili to vest listom, ki so napravili takoj posebne izdaje. Dobro uro pozneje so tekali po ulicah vseh mest na svetu kolporterji in kričali senzacija:

»Nezaslišan dogodek! Potomci starih Atlantov še žive! Na dnu Atlantskega oceana je mesto Oceanopolis. Raziskovalec doktor Danilo Doljan predsednik vlade podmorcev. Prvo sporočilo vsem narodom sveta. Prvi stiki s človeštvom na površini zemlje!«

Ljudje so se kar trgali za posebne izdaje listov, hlastno čitali debele naslove in sporočilo Oceanopolisa ter zmajevali z glavami.

»Zopet nova časnikarska raca!« so vzklikali nekateri.

»Čemu nas krmijo s takimi neumnostmi?« so se spraševali drugi in jezno odlagali liste.

»Morda je pa vendar nekaj resnice na vsem tem,« so menili tretji.

»Doživeli smo nenavadne stvari!« so si zatrjevali četrti, ki so verjeli poročilom listov in niso prav nič dvomili o resničnosti tega, kar so čitali.

Tako se je svet razdelil na nešteto taborov, ki so se med seboj pričkali zaradi obstoja ali neobstoja skrivnostnega podmorskega mesta edinih živih potomcev prebivalcev potopljene celine Atlantide. Vsega sveta se je polotil silen nemir. Vse je pričakovalo nadaljnjih dogodkov in vesti. Celu na borzah se je čutila napeta vznemirjenost. Z vseh strani Evrope in celo iz Amerike, Afrike, Azije in Avstralije so odleteli proti Ljubljani aeroplani z radovedneži, ki so hoteli prisostvovati prihodu stratosferskega vozila Oceanopolcev. V Ljubljani se je v nekaj urah zbralo več tisoč posebnih časniških poročevalcev.

Tisoči in tisoči ljudi so strmeli proti nebu in čakali, kdaj se pojavi med oblaki napovedano letalo. Brzoparniki in hidro-

plani so pa hiteli na sredino Atlantskega oceana, da se prepričajo, če se bodo res ob napovedanem jutru prikazale na površini podmornice podmorskega ljudstva. Ves svet je prevzemala nrzlica radovednosti in pričakovanja. Skoraj vse delo je počivalo. Tovarne in pisarne so bile prazne. Uredništva listov so oblegale nepregledne množice, ki so zahtevale novih vesti, novih silnih senzacij. Tako napetih trenutkov svet še skoraj nikoli dotlej ni doživel.

Bil je lep, nenavadno jasen majski dopoldan, ko so množice na ljubljanskem letališču nenadoma radostno vzkliknile. Z daljnogledi so opazile v silnih zračnih višavah temno piko, ki se je vedno bolj večala in bližala. Nobenega dvoma ni bilo več, da je to stratosfersko letalo podmorcev. Polagoma so gledalci opazili oblike aparata in videli, kako je padalo proti tlom s strahovito naglico. To padanje jih je vznemirilo, da so pričeli kakor poblazneli bežati na vse strani, ker so se bali, da bo letalo padlo nanje. Toda letalo se je pričelo nenadoma zavestavljati in se nižati proti tlom tako počasi, kakor majhen z vodikom napolnjen balonček, ko mu že pojemna odpornost. Zadnjih deset metrov se je letalo nižalo tako neverjetno počasi, da premikanja proti tlom skoraj ni bilo mogoče opaziti. Množice so se pričele naglo vračati na sredino letališča. Vse je drvelo skupaj, da bi prihitelo prvo do aparata, ki se je blestel v solncu kakor čisto zlato, ker bil je v resnici prevlečen z zlato pločevino. Njegova oblika je bila podobna velikim raketi in v njej je bilo več udobnih prostorov za potnike.

Sport

ISSK Maribor — Nogometni odsek: I. moštvo nastopi proti SK Iliriji v sledeči postavi: Majer, Oven, Kukanja, Kokot, Gomol, Stanko, Ogrizek, Ruško, Vesnaver, Konič, Jurgec. Potni spremljevalec načelnik odseka g. Tomažič. Moštvo odpotuje z vlakom ob 5.24, vsled tega morajo biti vsi igralci ob 5.15 na glavnem kolodvoru. Opremo naj vsak igralec dvigne pravočasno. — I. juniorji igrajo ob 1. uri prvenstveno tekmo proti juniorjem SK Železničarja na igrišču SK Železničarja. Postava juniorjev je razvidna iz objave deske na igrišču v Ljudskem vrtu. Kapetan juniorjev je tov. Zelan. — Tajnik.

Sodniki za nedeljske prvenstvene tekme. SK Železničar:SSK Celje sodi gosp. Ramovž, Svoboda:Panonija sodi g. Nemeč, Gradjanski:Panonija sodi g. Bizjak in ISSK Maribor:SK Ilirija sodi g. Cimperman.

Občni zbor JNS bo 17. decembra ob 8. dopoldne v Beogradu. Predlogi se morajo predložiti tajništvu najkasneje 6 dni pred občnim zborom, le v izjemnih primerih morejo člani z dovoljenjem občnega zbora staviti predloge na občnem zboru samem.

V tabeli najboljših strelcev nacionalne lige še vedno vodi Kragić (Hajduk) z 18 golom pred Marjanovičem in Vučadinovičem (oba BSK) po 14. Tomačevićem (BASK) 13 itd. Najboljši zagrebški strellec je Lolić (Concordia), ki skupno s Ermanom (Primorje) stoji na petem mestu tabele.

Naši internacionalni sodniki za mednarodne tekme potrjeni po FIFA so: E. Fabris, M. Popović, B. Vasiljević, S. Jokšić in J. Ružić.

Dunajska Vienna, ki bi morala v nedeljo v Parizu igrati proti vodilnemu klubu angleške lige Tottenham, potuje v Pariz, a bo igrala proti pariškemu Racing klubu, ker angleška nogometna zveza ni dovolila Tottenhamu nastopiti proti Vienni.

Zagreb:Beograd. Prihodnja medmestna nogometna tekma med reprezentancama Beograda in Zagreba bo 1. decembra v Beogradu, revanžna tekma pa 17. decembra v Zagrebu.

Maratanski tek na Japonskem. V japonskem nacionalnem maratonskem teku je zmagal Kozo Kusonoti v izbornem času 2:31:10. Kusonoti je torej tekel za 26 sekund boljše kakor Zabala, zmagovalec na zadnji olimpiadi v Los Angelesu.

Sorodnost genialnosti in blaznosti

Norec, ki je ponarejal umetnine.

Bedimpeštanska policija je aretirala nedavno nekega zlatarja Joahima Schreiberja, ki je polna tri leta ponarejal umetna zlatarska dela znamenitih zlatarskih umetnikov Josefa Szentpeterija, Benvenuta Cellinija in drugih slavni moistrov. Svoja izvrstno ponarejena dela iz srebra in zlata je prodajal madžarskim umetnostnim strokovnjakom, lastnikom dragocenih zbirk in tujim ljubiteljem ter kupcem po zelo visokih cenah. Med drugimi je kupil tudi »British Museum« neko pozlačeno posodo, ki je nosila podpis Benvenuta Cellinija. Madžarski državni muzej si je nabavil neko svetilko, ki naj bi jo bil izdelal Szentpeteri. Schreiber je svoje ponaredbe izdelal tako dovršeno, da so jih najznamenitejši strokovnjaki proglasili za originale. Schreiberja so morali po aretaciji prepeljati v norišnico, ker so zdravniki ugotovili, da je duševno zelo nevarno bolan. Mnogi oškodovanci, med katerimi so tudi razni strokovnjaki, Schreiberja sploh niso prijavili sodišču, ker se boje — blamaže.

Konec plešastih glav

Iz Berlina prihaja senzacionalna vest, ki bo prijetno presenetila plešce po vsem svetu. Nekemu berlinskemu zdravniku se je baje posrečilo odkritje, ki bo spravilo na noge ves svet, če se obnese. Odkril je baje učinkovito sredstvo proti izpa-

danju las, tako da na svetu ne bo več plešastih glav, ko bo to sredstvo dovolj razširjeno. Berlinski zdravnik je dal nekemu plešastemu pacientu več podkožnih injekcij iz ekstrakta kličoče ženske žleze. Po četrti injekciji je zrastle bolnikova brada, pozneje pa tudi lasje. Zgodilo se je celo, da je dobil bolnik lepe črne lase, dočim je imel prej kostanjeve. Zdravnik, ki se mu je to presenetljivo odkritje posrečilo, pa sam svari pred prevelikim veseljem in pretiranimi nadami. V njegovem primeru je šlo za plešo, nastalo zaradi motenj v hormonih. Ni torej sigurno, da bi dosegla terapija tudi v drugih primerih tako presenetljiv uspeh.

Vagoni za ples na Češkoslovaškem.

Praška železniška uprava dela poskušne s posebnim železniškim vozom, ki je ves urejen kot prava plesna dvorana. Poseben prostor je določen za orkester in si bodo tako potniki na daljših vožnjah krajšali čas s plesom, kakor da so neke doma v plesni dvorani. Vagon za ples je železniška uprava te dni pripelala k raznim vlakom, da bi tako preizkusila vse njegove prednosti oziroma eventualne pomanjkljivosti njegove tehnične izdelave. Čim bodo ti vagoni popolni in brez napak, jih bo češkoslovaška železniška uprava uvedla na vseh rednih progah. Zanimivo pa je vedeti, da je prvi poskusni plesni vagon predelan iz nekdanjega posebnega bolniškega voza »Rdečega križa«.

Mali oglasi

Razno

GOSPODARSKA JABOLKA
addajam dnevno po najnižjih cenah. Korosčeva 23. skladišče. 4248

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
oddam v najem. Aleksandrova costa 14. 4300

Službo dobi

SPREJMEM UČENKO

z dobro šolsko izobrazbo, znanjem slovensčine in nemščine. Tavčar, Jurčičeva ulica št. 3. 4282

Oglašuite!

Tužnim srcem naznanjamo, da je naš dragi tovariš

Franc Pezdič

sreski podnačelnik v Mariboru

v sredo, dne 8. novembra preminul.

Ohranimo ga v trajnem spominu!

Maribor, dne 10. novembra 1933.

Uradništvo sreskega načelnstva, Maribor.



Z boleznim srcem naznanjamo globoko užaloščen, da je naš iskreni ljubitelj soprog, ožir, oče, stari oče, brat in stric, gospod

Milutin pl. Layer

vladni svetnik v p.

četrtak, dne 9. novembra 1933 ob ¼ na 1. po vratki bolezni, mirno zasnil za vedno svoje oči.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 11. novembra ob 11 iz mestne mrtvašnice na pobeškem pokopališču.

Sveta maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 13. novembra v urli v župni cerkvi Sv. Magdalene v Mariboru.

Globoko žalujoči ostali.